

Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem

Moravská Třebová

JITŘENKA

Září 2026

Září je čas, kdy léto ještě doznívá v teplých odpoledních, ale rána už nesou chladné pohlazení podzimu. Krajina se mění, rytmus života se zpřesňuje a příroda i lidé vstupují do nové etapy roku.

Září se nehlásí hlasitě – jen jemně pokládá na krajinu první doteky podzimu, jako by se bál probudit léto ze spánku. Země se pomalu ukládá k odpočinku, ráno voní rosou, vzduch je lehce chladivý a světlo měkčí, zlatavější.

Září je měsíc, jehož jméno se rodí z lesního šepotu – jeho jméno nevychází z jasu, ale z hlasu. Z dávných časů k nám přichází jako ozvěna slov „za říje“. Období, kdy se les probouzí do divoké písně jelenů. Když se končí léto a krajina se začíná zbarvovat do měkkých tónů podzimu, v lesích se rozléhá hluboké volání. Lidé mu kdysi naslouchali a podle něj pojmenovali měsíc, který přichází po začátku říje – **září**. A tak v sobě září nese víc než jen čas v kalendáři. Nese příběh lesa, sílu přírody, okamžik, kdy se svět mění. Je to jméno, které neblinká světlem, ale zní – jako vzdálený, majestátní hlas, který připomíná, že podzim začíná vždy nejprve v tichu mezi stromy.

Z astrologického hlediska je září měsícem dokončování a sklizně, návratu k řádu, rutině, hledání rovnováhy, zklidnění. Po dvoutměsíčním prázdninovém tichu se znovu rozbíhá pravidelný režim. Září tak symbolizuje nové začátky, čisté sešity, čerstvé plány a očekávání.

* Přejeme všem obyvatelům, aby si toto nádherné období užili

s úsměvem a dobré náladě. *

Zdroj: internet

The background of the page is a soft, watercolor-style illustration. At the top left, there's a small cake with white frosting and red berries. To its right, a string of colorful triangular bunting hangs across the top. In the top right corner, a multi-layered cake with pink, yellow, and orange layers is topped with red berries. The bottom left features a large, multi-layered cake with white frosting and red berries. Next to it is a smaller cake with white frosting. In the bottom center, there's a teapot with a floral pattern of pink roses and green leaves. To the right of the teapot is a cup of tea with a blue floral pattern. In the bottom right corner, there's a glass of pink smoothie with a red berry and a striped straw. The overall color palette is soft and pastel, with a light green and yellow background.

V měsíci září slaví NAROZENINY

- * 1.9. *Slavíčková Maria*
- * 7.9. *Havlík Josef*
- * 19.9. *Štěpánková Aranka*
- * 21.9. *Vrtěnová Jiřina*
- * 24.9. *Jalovecká Věra*
- * 25.9. *Křetínský Jiří*
- * 28.9. *Davidová Milada*

ŽIVOTNÍ JUBILEA:

- * 9.9. *Pokorná Marta (90)*
- * 15.9. *Svozilová Marie (75)*

V měsíci září slaví SVÁTEK

4.9. JINDŘIŠKA Červinková

12.9. MARIE Divišová, Gerišová (DZR), Gruberová,

Hanáková, Hofírková, Hruštičková, Ježová,

Jírová, Komorousová, Králová, Maršálková,

Mynářová, Němečková, Porketová,

Procházková, Říčánková, Slavíčková (DZR),

Svozilová, Škorpíková, Tomášková,

Trtílková (DZR), Václavková

12.9. MARIA Lipoldová, Slavíčková

16.9. LUDMILA Bartošová, Filipi, Havlíčková, Roučová,

Vykoupilová (DZR)

24.9. JAROMÍR Schuppler

**** PŘEJEME MNOHO KRÁSNÝCH OKAMŽIKŮ A PEVNÉ ZDRAVÍ ****

V MĚSÍCI SRPEN NÁS NAVŽDY OPUSTILI

✞ *Ivanová Verona*

✞ *Kryštofová Vlasta*

✞ *Navrátilová Božena*

✞ *Pokorná Věra*

✞ *Sedlářová Zdeňka*

✞ *Uhlířová Drahomíra*

DO DOMOVA PRO SENIORY A DOMOVA SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM V SRPNU NASTOUPILI

» Čížková Eva z Moravské Třebové na odd. A

Z á ř í

- má v sobě zvláštní poezii.

Ranní mlhy se povalují nad loukami jako jemná záclona, světlo se zbarvuje do zlata a vzduch získává lehkou ostrost, která připomíná, že léto už není nekonečné.

Listí začíná měnit barvy, nejprve nenápadně, pak stále odvážněji. Pole jsou plná posledního tepla, dokončuje se sklizeň brambor, vinice dozrávají, zahrady se sklánějí pod tíhou plodů, chmelnice zažívají dočesnou. Je to období, kdy příroda rozdává, co celé léto tvořila.

Ptáci se shlukují do hejn a chystají se k odletu. Příroda se připravuje na podzim, ale ještě se nevzdává léta úplně.

Vůně ovoce, burčáku a čerstvě sklizené země patří k nejvýraznějším vůním měsíce.

Září přichází tiše, ale s plnou náručí. Je to měsíc, kdy se krajina nadechne po horkém létě a začne zpívat o úrodě, o práci rukou, o radosti ze společného stolování. Ať už se jedná o vinobraní, dočesnou, dožínky nebo konopickou, slaví se sklizně, práce, úroda i život sám. V září také probíhala tradiční posvícení spojená s hojným jídlem (koláče, maso, jitrnice) a tancem.

Tradice, které se k září vážou, nejsou jen slavnosti – jsou to příběhy, které se odehrávají mezi řádky vinic, pod korunami jabloní i na návsi. A v každé tradici je ukrytý kousek světla, které září dál, i když se dny začínají krátit.

Zdroj: internet

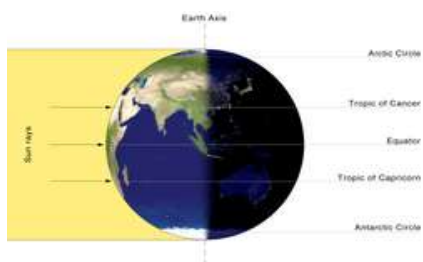
CO SLAVÍME V ZÁŘÍ

Na **druhou sobotu v září** připadá **světový den první pomoci**. V ČR se konají akce na hlavních náměstích krajských a okresních měst po celém území republiky, v řadě případů také na sportovních hřištích a jiných veřejných prostranstvích. Již tradičně jej organizují oblastní spolky ČČK.

21. září - Mezinárodní den Alzheimerovy choroby

Tento den byl poprvé vyhlášen v roce 1994 organizací Alzheimer's Disease International (ADI) ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací. Cílem je upozornit veřejnost na závažnost této nemoci, její dopad na rodiny a podpořit včasnou diagnostiku.

23. září Podzimní rovnodennost

Slunce vychází přesně na východě a zapadá přesně na západě. Den i noc trvají přibližně 12 hodin. Od tohoto okamžiku se dny na severní polokouli dále zkracují až do zimního slunovratu.

23. září - Mezinárodní den neslyšících - Hlavním cílem je šířit osvětu o kultuře neslyšících, jejich právech a kráse znakového jazyka. Slaví se již od roku 1958. Lidé se sluchovým postižením mají svůj vlastní bohatý svět, ale v běžném životě narážejí na mnohé překážky.

28. září - Den české státnosti - Státní svátek

Připomíná výročí úmrtí svatého Václava, který byl 28. září 935 zavražděn svým bratrem Boleslavem. Jeho smrt se stala symbolem mučednictví a věrnosti křesťanským i národním hodnotám. Přestože jde o událost starou více než tisíc let, její význam pro současnost zůstává živý. Svatý Václav je vnímán jako symbol odpovědné vlády, míru a duchovní identity. Václav nevládl silou, ale

usiloval o smíření, spravedlnost a pomoc slabším – hodnoty, které jsou aktuální i dnes.

29. září - Světový den srdce

Každý tep srdce je dar. To si často uvědomíme až ve chvíli, když začne vynechávat. Světový den srdce je globální iniciativa zaměřená na zvýšení povědomí o srdečně-cévních chorobách a prevenci. Letošním heslem Světové kardiologické federace (World Heart Federation) je: „Don't miss a beat“, tedy výzva, abychom nezmeškali ani jeden úder svého srdce a chránili ho každý den.

Zdroj: internet

Dny evropského dědictví (EHD).

Dny evropského dědictví probíhají celé září a nabízejí široké veřejnosti seznámení s kulturním dědictvím. Cílem je posílení historického povědomí v souvislostech se zvláštním důrazem na vnímání mezinárodního kontextu národního kulturního dědictví, hledání cest ke kořenům naší, evropské i světové civilizace. Během akce jsou přístupné tisíce zajímavých a výjimečných památek, a to včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné. Do akce se nezapojují jen známé a tradiční objekty jako zámky, paláce, kostely a katedrály, ale i jiná místa, například národní parky, uhelné doly a další technické památky, zříceniny, archeologické expozice, vojenské památky apod. Současně se často otevírají dveře soukromých a veřejných budov, které nejsou běžně přístupné – radnice, sídla soudů, školy, kanceláře, obytné domy a další. Prohlídky často doplňují speciální programy a další aktivity a návštěvníci tak mohou objevovat skryté interiéry, vzácné sbírky i unikátní prostory.

V České republice se EHD konají pravidelně od roku 1991 v měsíci září. Od roku 1998 je jejich hlavním garantem Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, které vždy ve spolupráci s jedním z členských měst pořádá národní zahájení. To letošní proběhne v Chrudimi ve dnech 11. – 13. září 2026. Tématem letošního ročníku jsou: „Ohrožené památky“.

Partnery hlavního garanta jsou Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Od roku 2001 se součástí Národního zahájení EHD stalo i udílení titulu Nositel tradice lidových řemesel ministrem kultury ČR.

Den otevřených dveří památek v ČR – v rámci dnů evropského dědictví se stovky jindy nepřístupných staveb, hradů, zámků, kostelů, radnic či jejich vybraných okruhů otevírají a nabízejí bohatý program po celém Česku. Cílem je zpřístupnit architektonické, archeologické i sakrální památky a ukázat skryté hodnoty místního kulturního dědictví. Většina objektů nabízí vstup zdarma nebo za snížené vstupné se speciálním doprovodným programem.

Dny evropského dědictví jsou celoevropskou akcí, která se koná v mnoha evropských zemích a zahrnuje různé typy památek i objektů.

Zdroj: internet

Září je měsíc, který v českém prostředí vždy patřil k nejbohatším na tradice. Příroda vrcholí svou úrodou, krajina se pomalu ukládá k podzimu a lidé se odjakživa scházeli, aby společně slavili práci, hojnost i přicházející změnu ročního období. Záříjové zvyky jsou pestré – od vinobraní přes posvícení až po dávné obyčeje spojené s vinohrady a chmelnicemi.

Jedna z nejkrásnějších tradic, která se dochovala hlavně na Slovácku, je „**Zarážení hory**“. Zarážení hory je starobylý vinařský rituál a lidová slavnost, která symbolicky uzavírá vinice před vstupem nepovolaných osob před sklizní. Koná se od konce srpna do začátku září, kdy hrozny začínají sládnout. Vinaři se sejdou, postaví bránu z révy, pronášejí žertovné i vážné řeči a volí „horenského práva“ – jakéhosi strážce vinic. Celý obřad doprovází zpěv, kroje a víno. Je to tradice, která spojuje komunitu a připomíná, že práce s révou je nejen dřina, ale i radost. Obřad chrání úrodu před zloději a špačky do doby vinobraní.

Nejznámější záříjovou tradicí je **vinobraní**. Je to šum krojů, smích lidí, cinkání skleniček a tichý šepot vinic, které se chystají vydat své plody. Období sklizně vinných hroznů je už stovky let neodmyslitelně spojené se slavnostmi, během kterých se loučíme s létem a vítáme podzim. Vinařské oblasti Moravy i Čech ožívají hudbou, trhy, průvody a ochutnávkami vína a zkvašeného hroznového moštu – burčáku. V každém doušku je kus léta, slunce a práce, která začala dávno předtím, než se první hrozen zbarvil do zlata. Vinobraní není jen oslava vína – je to poděkování za celoroční práci ve vinohradech.

Vrcholem podzimní sezóny jsou spolu s vinobraním i **Svatováclavské slavnosti**. Den české státnosti, svátek sv. Václava, je doprovázen řadou kulturních akcí. Historické trhy a jarmarky s prodejem výrobků lidových řemesel a farmářských produktů, vystoupení šermířů, hudba dobová i moderní, divadlo pro děti, poutě i mše připomínají patrona české země a jeho odkaz. Samozřejmostí jsou i gastronomické zážitky s ochutnávkou vína, burčáku, piva a podzimních dobrot.

Záříjové tradice tak nejsou jen o úrodě, ale i o historii a duchovní kultuře.

Zdroj: internet

Září je obdobím babího léta, kdy se horký spěch mění v klidné rozjímání. Pokud toužíte po dobrodružství plném tajemství a půvabu přírody, můžete se vydat na podzimní výlet do Pekla u Moravské Třebové. Toto malebné místo v sobě skrývá nejen krásné scenérie, ale i fascinující legendy a historii, která se táhne až do hluboké minulosti.

Cestou k Peklu přijdete k lesnímu palouku, kde vyvěrá pramen čisté, po většinu roku pitné vody. Je to stejný pramen, který dříve přitahoval víly, ačkoliv dnes se jejich přítomnost zde již neobjevuje. Přesto lze za temných nocí zachytit záhadné zvuky navozující tušení něčeho nadpřirozeného . . . Název místa, Peklo, není zcela náhodný. Pochází z chybného překladu

německého

výrazu Hellgraben (světlý důl) na Höllgraben (pekelný důl). Tento jazykový posun však dodává místu ještě větší tajemství a podněcuje zvědavost každého dobrodruha. Před sto lety bylo Peklo oblíbeným cílem výletů, slavností a zábav. Nad studánkou, z níž se voda

klikatí úzkým údolím k městu, kdysi stávala malá osada, kde se místní i návštěvníci shromažďovali. Restaurace s tanečním parketem, kuželná a lázně lákaly výletníky z širokého okolí. I po druhé světové válce Peklo ještě zářilo svou slávou, avšak postupem času se osada vyprazdňovala a dnes zůstává jen vzpomínkou na minulost. Přesto je cesta do Pekla stále lákavá.

Procházka z moravskotřebovského náměstí trvá asi tři čtvrtě hodiny a vede příjemným stínem vzrostlé aleje. Můžete si zde odpočinout v jediné dochované budově, kde se nyní nachází občerstvení v Pekle.

Z Pekla lze pokračovat dál k rozhledně Pastýřka. Pastýřka je dřevěná věž s ocelovým vřetenovým

schodištěm a železobetonovými základy. Výška rozhledny je 27 m, vyhlídková plošina je umístěna ve výšce 25 metrů. Z jejích výšin se vám naskytne nádherný pohled na Moravskou Třebovou a okolí, Orlické hory, Bukovou horu, Jeseníky, masiv Králického Sněžníku a Zábřežskou vrchovinu. Tento kousek ztraceného ráje vám nabídne nezapomenutelný zážitek, který si budete pamatovat ještě dlouho po návratu domů.

Zdroj: internet

PRANOSTIKY ZÁŘÍ

Září – na léto jde stáří

Bouřka v září – sníh v prosinci

Teplé září – říjen se mračí

Podzim bohatý na mlhu věští v zimě mnoho sněhu

Pěkná růže v zahrádkách věští pěkný podzimek a pozdní zimu

Divoké husy na odletu – konec i babímu létu

Jaké počasí v září, tak se i březnu vydaří

Zářijový déšť polím potrava, zářijové spršky pro víno otrava

Touží-li září po rose, bude v říjnu bláta po ose

Teplé září – dobře se ovoci i vínu daří

Po hojných deštích v září osení zimní se podaří

Září víno vaří, a co nedovaří, říjen dopeče

1.9. Jaké počasí Jiljí ukazuje, takové po celý měsíc dodržuje. Na den Jiljí hromy a blesky – čtyři týdny mokré stezky.

8.9. Narození Panny Marie vlaštoviček rozloučení. Co má studenou krev, do země se zaryje.

11.9. Neprší-li na svatého Pafnuce, bývá suchý podzim.

14.9. Na povýšení svatého Kříže odkud fouká vítr, odtud přijde drahota. Po svatém Kříži - podzim se blíží.

16.9. Svatá Ludmila deštěm obmyla. Od Ludmily světice, obouvej již střevíce.

21.9. O svatém Matouši vlaštovka nás opouští. Po svatém Matouši čepici na uši. Pohoda o svatém Matouši čtyři týdny se neruší.

26.9. Na svatého Cypriána je už chladno časně z rána.

28.9. Svatý Václav tady sklízí hady. Svatý Václav v slunci září, sklizeň řípy se vydaří. Svatý Václav víno chrání, po něm bude vinobraní.

30.9. Na svatého Jeronýma stěhuje se k nám už zima.

Zdroj: internet

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY – ODDĚLENÍ A

V srpnu nám bylo pořádné horko ☺ . Proto co to šlo, trávili naši klienti volný čas a volnočasové aktivity venku.

Ve stínu před recepcí probíhal trénink paměti, povídání, vzpomínání a všichni si rádi pochutnali na zmrzlině.

Po dlouhé době jsme skládali hygienické ubrousky. Každý, kdo mohl a chtěl, přiložil ruku k dílu.

Jedno srpnové dopoledne jsme vyrazily na nákupy. Poté co si klientky nakoupily, zastavily jsme se na zmrzlinu.

Zmrzlinové odpoledne spojené s tréninkem paměti

I v srpnu probíhalo skupinové cvičení.

Počasí nám přálo a cvičilo se venku. Jeden čtvrtek bylo cvičení společně i s oddělením D.

Největší akci v srpnu bylo tradiční LOUČENÍ S LÉTEM.

Klienti se sešli v hojném počtu venku v areálu našeho Domova. Hlavním programem bylo vystoupení zpěvačky Alishi, které jsme si všichni užili.

Při tom si klienti pochutnali na grilovaném páрку, pivu...

Konec srpna jsme využili k společnému hraní společenských her.

Hezké dny vám všem přejí Pavla a Evča, PVA odd.A

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY – ODDĚLENÍ D

Druhý prázdninový měsíc byl opět plný sluníčka, odpočinku, přátelského posezení a zpěvu.

Kromě pravidelného společného cvičení jsme stihli i zmrzlinové osvěžení.

Zazpívali jsme si oblíbené lidové písničky za doprovodu kytary a harmoniky, užívali jsme si sluníčka,...

Společně s oddělením A a DZR jsme se zúčastnili i akce Rozloučení s létem, kdy nám k opečeným párkům a pivu krásně zpívala milá a usměvavá zpěvačka Alishi.

Příjemné prožití babího léta přeje kolektiv pracovníků odd.D

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY – ODDĚLENÍ DZR

V letních měsících jsme využívali pěkného počasí a chodili jsme ven na naši zahradu DpS.

Když na zahradě dozrály maliny, černý rybíz a angrešt, nastal ten pravý čas využít jejich sladkou úrodu. Z těchto nasbíraných plodů jsme upekli voňavou ovocnou buchtu, která provoněla celý domov DZR. Odpoledne jsme si ji pak vychutnali ke kávě a užívali si příjemné chvíle plné vůně.

Každé úterý si zpřijemňujeme něčím dobrým, nesmíme opomenout tvarohové koláče.

Každou středu se pravidelně věnujeme společnému cvičení, které nám pomáhá udržovat tělo v kondici.

V rámci volnočasových aktivit procvičujeme paměť, rozvíjíme jemnou motoriku a nechybí ani oblíbené společenské hry. Při těchto společenských aktivitách si nejen užíváme příjemně strávený čas, ale spoustu zábavy a vzájemného setkání.

Při tvořivých aktivitách pracujeme s papírem a vyrábíme dekorace a různé výrobky. Věnujeme se stříhání, barvení, vybarvování antistresových obrázků a dalším kreativním činnostem. Tvoření nám přináší radost, podporuje fantazii a zároveň nám umožňuje strávit příjemné chvíle ve společnosti ostatních.

Hezké dny přeje Jana Kranichová, PVA odd. DZR

NA CO SE V ZÁŘÍ MŮŽEME TĚŠIT?

KADEŘNICKÉ SLUŽBY BUDE V DOMOVĚ PRO SENIORY NOVĚ POSKYTOVAT PANÍ PAVLA FORETOVÁ

KALENDÁŘ TERMÍNŮ BUDE PO JEJÍ
PRVNÍ NÁVŠTĚVĚ ZVEŘEJNĚN NA
NÁSTĚNKÁCH ODDĚLENÍ

ORIENTAČNÍ CENÍK SLUŽEB :

PÁNSKÝ STŘIH 150,- Kč

DÁMSKÝ STŘIH 200,- Kč

Děkujeme, že jste s námi a těšíme se na setkání v dalším vydání.